

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ
VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ**

Obsah

Obsah.....	2
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2. CHARAKTERISTIKA A PROSTOROVÉ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	3
3. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ A DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ.....	3
4. CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	3
4.1 Konkrétní cíle vzdělávání.....	3
4.2 Při plnění těchto cílů bereme na zřetel.....	4
4.3 Naše školní družina nabízí.....	4
5. FORMA A VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ....	4
6. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
6.1 Jazyk a jazyková komunikace.....	5
6.2 Člověk a jeho svět.....	5
6.3 Informační komunikační technologie.....	5
6.4 Umění a kultura.....	5
7. ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	6
8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ7	
9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH.....	8
9.1 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	8
9.2 Podmínky vzdělávání žáků nadaných.....	8
10. MATERIÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY.....	9
11. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY.....	9
12. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ.....	9
13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	10

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Višňová, příspěvková organizace, okres Liberec
Adresa školy:	Višňová 173, 464 01 Frýdlant v Čechách, okres Liberec (tel.: 488 881 201)
Ředitelka školy:	Mgr. Adéla Paříková
Statutární zástupce školy:	Pavčina Erbanová
Koordinátorka ŠVP ŠD:	Bc. Jaroslava Sedlaříková
web:	www.zsvisnova.cz
IČO:	72743522
IZO:	600080129
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2019

2. CHARAKTERISTIKA A PROSTOROVÉ PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je součástí Základní školy a mateřské školy Višňová, okres Liberec, přísp. org. Ranní provoz probíhá v budově ZŠ (Višňová 173), kde je k tomu vyčleněna jedna učebna vybavená relaxačním koutkem, interaktivní tabulí, stavebnicemi a hrami. Žáci pod dohledem vychovatelky využívají jednou týdně počítačovou učebnu.

Odpolední provoz probíhá v podkroví budovy MŠ (Višňová 159), kde jsou k dispozici dvě učebny vybavené vhodným nábytkem, stavebnicemi, didaktickými a společenskými hrami. Průběžně je vybavení družiny doplňováno a modernizováno. Vychovatelky mohou využívat počítač a internet. Obě oddělení využívají převážně v jarním a podzimním období zahradu u obecního klubu, která je vybavena hracími prvky a zahradu u budovy MŠ, která je vybavena hracími prvky, pískovištěm, hračkami a základním sportovním vybavením, a také nedaleká hřiště.

Školní družina má dvě oddělení, do kterých chodí žáci různých věkových skupin.

3. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ A DÉLKA VZDĚLÁVÁNÍ

Program školní družiny je koncipován pro celkový počet 40 žáků, kteří chodí do naší ZŠ. Vzděláváme především žáky z 1., 2., 3. a 4. ročníků.

4. CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Cílem našeho vzdělávacího programu je výchova ke smysluplnému využívání volného času. Chceme žákům nabídnout širokou škálu podnětů a nápadů, aby svůj volný čas dokázaly naplnit.

4.1 Konkrétní cíle vzdělávání

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravujeme žáky, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti

- vytváříme u žáků potřebu projevit pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- podněcujeme získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně
- učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za něj odpovědný
- vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

4.2 Při plnění těchto cílů bereme na zřetel

- věkové a individuální zvláštnosti žáků
- zákonitosti skupinové dynamiky
- personální, materiální a další podmínky vzdělávání a výchovy
- zájmy a očekávání žáků, jejich rodičů a dalších účastníků
- ekonomické podmínky
- charakteristiku ŠVP

4.3 Naše školní družina nabízí

- zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou a individuální prací
- u žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci
- rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat toho druhého. Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima. Žáky vedeme k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání.
- respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků
- úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím, neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním
- od 1. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení, spojení žáků různých věkových skupin se osvědčuje jako výhoda – starší předávají zkušenosti a dovednosti mladším

5. FORMA A VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje:

- pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností - ve školní družině je to každodenní činnost
- příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností (divadelní představení, výlety, sportovní dny, besedy aj.)
- individuální činností - zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadaných žáků a individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- spontánní činností (hry ranní družiny, odpolední klidové činnosti či pobyt venku)

6. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

6.1 Jazyk a jazyková komunikace

Žáci se učí číst s porozuměním, domýšlet příběhy a převyprávět je, všimnout si spojitosti textu s ilustrací. Důležitá je podpora aktivity, samostatnosti a nápaditosti. Touto formou rozvíjíme vyjadřovací schopnosti a slovní zásobu. Při společné práci učíme žáky pravidlům skupinové komunikace (práce s literárním textem, výtvarné vyjádření textu, recitace, dramatizace, vlastní vymýšlení příběhu apod.).

6.2 Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů (škola, kostel, aj.), orientace v prostoru a čase.

Bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách; dopravní výchova – pravidla pro chodce.

Lidé kolem nás

Vztahy mezi dětmi: vztahy se stejně starými dětmi, mezi dětmi mladšími a staršími a opačně, slabší a silnější, pomoc jeden druhému. Pěstování dobrého rodinného klimatu v rodině: děti a rodiče, děti a prarodiče a opačně.

Osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemné úcty, verbální i neverbální komunikace. Dodržování pravidel stolování. Prevence proti šikaně. Zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely; práce s internetem – vyhledávání informací).

Lidé a čas

Seznámení dětí s minulostí našich dějin. Upevňování tradic naší vlasti a udržování folklórních tradic.

Budování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, správné využití volného času základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit.

Rozmanitost přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování rostlin a živočichů, výtvarné zpracování, péče o pokojové květiny.

Ekologická výchova a ochrana přírody.

Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení o nemocech, péče o zdraví, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetřování drobných poranění.

6.3 Informační komunikační technologie

Základy práce s počítačem, vyhledávání informací, zpracování a využití informací.

6.4 Umění a kultura

Hudební výchova

Při poslechu se děti s hudbou seznamují a zároveň při ní relaxují.

Výtvarná výchova

Vytvářet a zařizovat u dětí (po celou dobu docházky do školní družiny) kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky – krásna. Vnímání světa a okolí tvořivě a citlivě. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barev, gest a mimiky

Dramatická výchova

Umění se vyjádřit slovy, větami, obohacení emocionálního života.

7. ČASOVÝ PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Časový plán školního vzdělávacího programu je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu. Obsahuje výběr možných činností, ze kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení žáků oddělení, s nímž pracují. Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků v těchto odděleních.

Plán ŠD je rozvržen do 4 bloků podle 4 ročních období: podzim, zima, jaro, léto.

Téma: podzimní období

Tematické okruhy: sport, podzimní plody, dům a rodina, škola a okolí školy, zvířata a příroda
Úkoly:

- malba, kresba a výroba předmětů s podzimní tematikou = kompetence činnostní a pracovní
- vycházky, poznávání okolí, orientace v čase, prostoru, znát pravidla silničního provozu (hlavně pravidla chodce) = kompetence k učení a sociální
- sběr plodů pro zvěř na zimu (kaštany a žaludy) = kompetence k učení
- péče o fyzické a duševní zdraví, sportovní odpoledne v tělocvičně = kompetence k naplnění volného času
- divadelní nebo hudební představení = kompetence k naplnění volného času

Téma: zimní období

Tematické okruhy: sport, Vánoce, zvířata a ptáci v zimě, karneval

Úkoly:

- sportovní odpoledne v tělocvičně nebo na bobech = kompetence k naplnění volného času
- výzdoba, výroba dárečků k Vánocům
- vycházka ke krmelci = kompetence k učení
- dětský karneval = kompetence pracovní a sociální

Téma: jarní období

Tematické okruhy: kulturní zážitek, lidové tradice a zvyky, člověk a příroda

Úkoly:

- divadelní představení = kompetence k naplnění volného času
- beseda o včelách a výroba svíček = kompetence k učení, pracovní, k řešení problémů a komunikativní
- malujeme, kreslíme a vyrábíme výzdobu a dárečky k Velikonocům, ke Dni matek = kompetence činnostní a pracovní

- příprava výrobků na vánoční a velikonoční dílny = kompetence k učení, komunikativní, sociální, občanské, činnosti, pracovní a k naplnění volného času

Téma: letní období

Tematické okruhy: sport, zábava

Úkoly:

- atletické sportovní odpoledne = kompetence k naplnění volného času
- odpoledne plné her = kompetence k naplnění volného času a činnosti

8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina je určena pro žáky prvního stupně. O přijetí žáků do ŠD rozhoduje ředitelka školy. Žáci jsou do ŠD přijímáni na začátku, popř. v průběhu školního roku do naplnění její kapacity dle kritérií.

Kritéria přihlášení k pravidelné denní docházce:

1. žáci 1., 2. a 3. ročníku, kteří mají zájem o ranní i odpolední družinu
2. žáci 1., 2. a 3. ročníku, kteří mají zájem o odpolední družinu
3. žáci 4. ročníku, kteří mají sourozence v 1., 2. nebo 3. ročníku
4. žáci 5. ročníku, kteří mají sourozence v 1., 2. nebo 3. ročníku
5. žáci 4. ročníku, kteří mají zájem o ranní i odpolední družinu
6. žáci 5. ročníku, kteří mají zájem o ranní i odpolední družinu

Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny. Do ŠD je žák přijat na základě řádně vyplněné přihlášky. Na zápisním lístku rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do ŠD sdělí rozsah docházky a způsob odchodu žáka ze ŠD. Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Pokud rodiče potřebují uvolnit dítě ze ŠD v jinou dobu nebo s jinou osobou, než je uvedeno na přihlášce - zápisním lístku, požádají paní vychovatelku **vždy písemně** o změnu odchodu (NE telefonicky).

Rodiče, popřípadě jiný zákonný zástupce (dále „plátce“), jsou povinni hradit za každé dítě, umístěné ve ŠD, příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů (viz. Vnitřní řád ŠD). Nebude-li příspěvek zaplacen včas nebo ve správné výši do 20. dne následujícího měsíce, může být žák následně na základě rozhodnutí ředitelky školy ze ŠD vyloučen.

Žáci jsou podle věku rozděleni do dvou oddělení, o každé se stará jedna vychovatelka.

Chod ŠD je upraven Vnitřním řádem ŠD, se kterým jsou každoročně seznamováni všichni žáci a zákonní zástupci na začátku školního roku.

Do zájmových útvarů je žák zařazen na základě řádně vyplněné přihlášky jednotlivého útvaru, jednotlivých kroužků. Do zájmového útvaru může být žák přihlášen na začátku 1. nebo 2. pololetí.

Ukončit docházku do školní družiny nebo do zájmového útvaru může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů nebo zákonných zástupců.

9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

9.1 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření, která se člení do pěti stupňů. I v případě zájmového vzdělávání mají tito žáci právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

Organizace a podmínky zapojení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Vychovatelky spolupracují se školním poradenským pracovištěm (ŠPP) naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- vycházíme z obtíží žáka ve vzdělávání,
- respektujeme specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ŠD,
- v případě potřeby zajistíme speciální a kompenzační pomůcky,
- spolupracuje při tvorbě IVP či PLPP v oblasti zájmového vzdělávání,
- přítomnost asistenta pedagoga,
- rozvoj komunikačních schopností u cizinců,
- zařazení multikulturní výchovy.

Vzhledem k architektonice budovy nejsme družina, která by se mohla věnovat žákům vážně tělesně postiženým.

9.2 Podmínky vzdělávání žáků nadaných

Při způsobu vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vycházíme především z principu nejlepšího zájmu žáka, snažíme se co nejvíce stimulovat potenciál žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, včetně různých druhů nadání.

Nadaný žák vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaný žák je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Organizace a podmínky zapojení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání ve ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Vychovatelky spolupracují se školním poradenským pracovištěm (ŠPP) naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence.

Specifické pedagogické cíle pro děti nadané a mimořádně nadané:

- spolupracuje při tvorbě IVP či PLPP v oblasti zájmového vzdělávání,
- doplňkové aktivity v oblasti jejich nadání a zájmu.

10. MATERIÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Herny jsou čistě vymalované a vybavené vhodným nábytkem. K pohybovým aktivitám využívá školní družina hřiště, zahradu u budovy MŠ a obecního klubu a tělocvičnu. Velkým kladem pro vycházky je pěkná příroda v blízkém okolí.

Materiální podmínky jsou dobré. Z příspěvků na školní družinu se žákům pořizují hračky, hry, výtvarný materiál, časopisy, nápoje na zajištění pitného režimu, odměny pro žáky aj.

11. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogické působení v ŠD zajišťují vychovatelky. Dle možností se zúčastňují akreditovaných kurzů zaměřených na činnosti ve ŠD, vzdělávají se samostudiem, sledováním nových publikací a odborných článků v časopisech. Zajišťují nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity žáků.

Vzájemně se doplňují ve svých specializacích, a to: tělovýchovná činnost, výtvarná činnost, základy ručních prací, literární činnost a další nekonvenční techniky. Paní vychovatelky jsou iniciátorkami a průvodkyněmi žáků při volnočasových aktivitách, které přímo či nepřímo řídí a koordinují. Probouzejí a podněcují v žácích aktivní zájem o okolí a komunikaci, a rozvíjejí jejich přirozenou zvědavost.

12. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

Je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Vnitřní řád školní družiny obsahuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činností a skladba zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci
- zveřejnění provozních řádů
- pravidelná kontrola prostor a zařízení

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost
- motivující hodnocení
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- včasná informovanost rodičů o činnosti školní družiny

13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

ŠVP školní družiny je přílohou ŠVP ZV „Škola pro všechny“, a je k dispozici v ředitelně školy. Je vyvěšen v herně školní družiny a dále jej můžete najít na webových stránkách naší školy.

Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání ve školní družině byl projednán na pedagogické radě dne 27.8.2018 a schválen školskou radou dne 4.10.2018.

Účinnost od: 1.2.2019

Mgr. Adéla Paříková
ředitelka školy

Vypracovala: Bc. Jaroslava Sedlářková
vychovatelka